

Målnummer:	999-01	Avdelning:	2
Avgörandedatum:	2003-10-08		
Rubrik:	Länsrätt har avvisat ett aktiebolags överklaganden av beslut i mål om arbetsgivaravgifter och avgiftstillägg med hänvisning till att bolaget numera efter avslutad konkurs var upplöst. Resning har beviljats i länsrättens mål med hänsyn till att de omständigheter som legat till grund för påförandet av avgiftstillägg inte blivit föremål för domstols prövning och att de dessutom ligger till grund för en väckt talan om företrädaransvar för en f.d. styrelseledamot.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291)• 13 kap. 49 § aktiebolagslagen (1975:1385)• 38 § och 43 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare• Artikel 6 i Europakonventionen		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• RÅ 1996 not. 192• NJA 1979 s. 700• RÅ 1999 ref. 34• RÅ 2000 ref. 41• RÅ 2000 ref. 66 I• Europadomstolens domar den 23 juli 2002 i mål nr 34619/97 och 36985/97 (Janosevic respektive Västberga Taxi AB och Vulic mot Sverige)		

REFERAT

Skattemyndigheten i Västra Götalands län höjde genom beslut den 3 december 1996 Ängabogårdens i Alingsås AB (bolaget) underlag för beräkning av arbetsgivaravgifter för utgiftsåren 1991-1994 samt påförde avgiftstillägg. Besluten medförde att bolaget blev skyldigt att erlägga drygt 900 000 kr. Bolaget överklagade besluten hos Länsrätten i Vänersborg. Den 17 december 1996 försattes bolaget i konkurs. Konkursen avslutades utan överskott den 25 augusti 1997. I beslut den 20 februari 1998 fann länsrätten att bolaget sedan det blivit upplöst inte längre var behörigt att vara part i målen och avvisade överklagandena. Beslutet vann laga kraft. Talan om företrädaransvar väcktes i januari 2000 mot bolagets f.d. styrelseledamot.

Bolaget ansökte om resning med åberopande bl.a. av Regeringsrättens avgörande RÅ 2000 ref. 41.

Kammarrätten i Göteborg (2001-01-31, Kihlgren, Nilsson, Dahlin, referent) yttrade: Resning får enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291) beviljas i mål eller ärende om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt. - Skäl för resning kan - utöver exempelvis nya omständigheter eller bevis - vara att den rättstillämpning som ligger till grund för det beslut som angrips uppenbart strider mot lag eller författning eller fel vid ärendets handläggning eller annat särskilt förhållande. - Kammarrätten konstaterar att bolaget under skriftväxlingen i länsrätten som ett skäl för talerätt, trots att bolagets konkurs avslutats, framfört att skattemyndigheten kunde komma att göra gällande ett s.k. ställföreträdaransvar. - I förevarande fall är omständigheterna likartade med det av bolaget åberopade Regeringsrättsavgörandet. Genom Regeringsrättens beslut har det klarlagts att ett bolag skall tillerkännas partshabilitet i en sådan situation som bolaget befunnit sig i. Ändrad rättspraxis utgör emellertid inte i

sig grund för att bevilja resning (jfr Wennergren, Förvaltningsprocess, 3 u. 1995, s. 322). Med hänsyn härtill och med beaktande av att bolaget genom ordinärt överklagande hade kunnat få talerätsfrågan prövad i högre instans anser kammarrätten att tillräckliga skäl för resning inte har framkommit. - Kammarrätten avslår ansökningen.

Bolaget överklagade och yrkade att Regeringsrätten med upphävande av kammarrättens beslut skulle bevilja bolaget resning och återförvisa målen till länsrätten för prövning i sak.

Prövningstillstånd meddelades.

Riksskatteverket tillstyrkte bifall till bolagets överklagande.

Regeringsrätten (2003-10-08, Lavin, Eliason, Wennerström, Ersson, Dexe) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande. Enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen får resning beviljas i mål eller ärende om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt.

Målen i Regeringsrätten gäller sålunda huruvida det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att överpröva skattemyndighetens beslut att höja bolagets underlag för beräkning av arbetsgivaravgifter och att påföra avgiftstillägg.

Enligt 13 kap. 49 § (tidigare 19 § första stycket) aktiebolagslagen (1975:1385) är ett i konkurs försatt bolag upplöst om konkursen avslutas utan överskott. Som huvudregel gäller att ett bolag som upplösts på detta sätt saknar rättskapacitet och därmed inte längre kan vara part i rättegång (se t.ex. NJA 1979 s. 700 och RÅ84 1:87). Från denna huvudregel har emellertid i praxis gjorts vissa undantag. Förhållandena har då i allmänhet varit sådana att det av särskilda skäl bedömts ha legat i bolagets eller dess motparts intresse att en tvist fick prövas av domstol efter det att bolaget formellt upplösts. Särskilda skäl att tillerkänna ett upplöst bolag partshabilitet har således befunnits föreligga när ett bifall till bolagets talan i en skatteprocess skulle kunna innebära att skatt återbetalas till bolaget och därmed medföra en ny utdelning i konkursen (RÅ 1996 not. 192) och när ställföreträdare för bolaget, mot vilken talan om företrädaransvar väckts vid allmän domstol, haft ett betydande intresse för egen del av att få skattefrågan överprövad i förvaltningsdomstol (RÅ 2000 ref. 41).

I förevarande mål vann länsrättens beslut att avvisa bolagets talan laga kraft i maj 1998. Först i januari 2000 väcktes talan om företrädaransvar mot bolagets f.d. styrelseledamot.

Regeringsrätten har, med hänvisning till att systemet med skattetillägg ansetts innefatta en anklagelse för brott i den mening som avses i artikel 6 i Europakonventionen (RÅ 2000 ref. 66 I och Europadomstolens domar den 23 juli 2002 i målen Janosevic respektive Västberga Taxi AB och Vulic mot Sverige), konstaterat att en skattskyldig alltid är berättigad till en överprövning i förvaltningsdomstol av ett av administrativ myndighet påfört skattetillägg och att det, för att en rättssäker prövning av ett skattetillägg skall kunna ske, är nödvändigt att även de grundläggande taxeringsbesluten kan överprövas. Denna princip ansågs gälla även i fråga om ett bolag som är upplöst efter avslutad konkurs och som av den anledningen annars saknar rättskapacitet och partshabilitet (RÅ 2002 ref. 76).

Skattetillägg och avgiftstillägg - som utgår efter samma grunder som skattetillägg - är således att anse som sådana påföljder som omfattas av rättssäkerhetsgarantierna i artikel 6 i Europakonventionen.

Med hänsyn till att länsrätten inte i sak prövade de omständigheter som legat till grund för påförandet av avgiftstillägg och till att dessa omständigheter även ligger till grund för den talan om företrädaransvar som numera har väckts mot

bolagets f.d. styrelseledamot, finner Regeringsrätten att det finns synnerliga skäl att få till stånd en överprövning i domstol av skattemyndighetens beslut. Målen bör därför visas åter till länsrätten för en prövning i sak.

Regeringsrättens avgörande. Med beviljande av resning upphäver Regeringsrätten Kammarrättens i Göteborg beslut den 31 januari 2001 i mål nr 5268--5271-2000 och Länsrättens i Vänersborg beslut den 20 februari 1998 i mål nr 2528--2531-97 och visar målen åter till länsrätten för ny handläggning.

Föredraget 2003-09-03, föredragande Bergquist, målnummer 998--1001-2001

Sökord: Besvärsrätt; Resning

Litteratur: SOU 2001:25 s. 160-162
